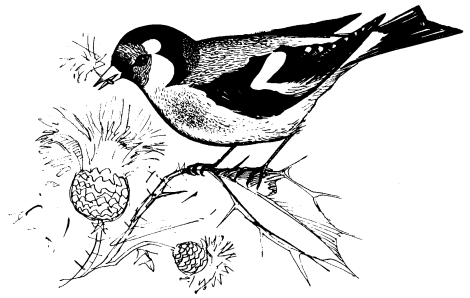

Europese cultuurvogels

Memoires van een zanglijster

door Jaap de Vreugd

Op de tentoonstelling van december 2005 stonden vier zanglijsters van Jaap de Vreugd. Het was voor Jaap de eerste keer dat hij eigen kweek vogels voor een tentoonstelling had ingeschreven en het resultaat was om over naar huis te schrijven. Z'n vier eigen kweek zanglijsters

Traumatische jeugdervaring

Ik ben geboren in 2004. Je kan dat zien aan de goudkleurige ring om m'n poot. Die heb ik er niet omgeschoven, maar Cees Freke. In zijn volière hing ook het nestje waarin ik geboren ben. Van m'n eerste levensjaar kan ik me niet veel meer herinneren, op die ene traumatische ervaring na dan. Op een dag werd ik in een donker

werden beoordeeld met 89, 90, 91 en 92 punten. Met laatstgenoemde behaalde hij een 3e prijs. Aan Jaap werd gevraagd om zijn ervaringen met zanglijsters voor het clubblad op papier te zetten. Hier volgt zijn relaas of beter gezegd, dat van z'n lijsterpop.

hokje of doosje gestopt. Na veel gehobbel en gepraat, waarvan ik me alleen nog het woordje 'ring-nummer' kan herinneren werd ik opeens uit het doosje gehaald en belandde ik in een witte kooi, met tegenover me allemaal kleine kooitjes met kleine vogeltjes erin.

Foto: 1-3 december 2005. 57^e (Rayon)tentoonstelling. Jaap de Vreugd voor de kooien met z'n vier zanglijsters. (Foto Jaap Plokker)

De volgende dag kwam er iemand die me van m'n plekje haalde en me op een tafel neerzette, vlak voor een uiterst strenge man in een grijze stofjas. Die begon me

van alle kanten te bekijken alsof ik een vreselijke ziekte onder de leden had en schreef vervolgens een soort van receptje. Gelukkig duurde die ellende niet erg lang en

werd ik al snel weer op m'n oude plekje neergezet. De volgende dagen waren met recht een nachtmerrie. Om de haverklap verscheen er voor m'n kooi een grote kop die me aankeek alsof hij nog nooit een zanglijster had gezien. De vervelendste begonnen met hun vingers tegen de tralies te tikken. Die lui werken echt op je zenuwen. Na verloop van tijd viel me op dat regelmatig hetzelfde gezicht voor de tralies verscheen. Met een flesje bier in

de hand kwam hij steeds even bij me kijken. Het leek wel of hij een beetje verliefd op me was. Dat begrijp ik wel, want ik was nog jong en heel mooi. Maar ik wilde zo'n oude vent helemaal niet. Als vogel heb je helaas weinig te kiezen. Je moet tevreden zijn met wat je voorgeschoteld krijgt. Toen op een bepaald moment Cees Freke uitgebreid met dat gezicht stond te praten zag ik de bui al hangen: ik werd uitgehuwelijkt.

Foto: 1-3 december 2005. 57^e (Rayon)tentoonstelling. Vier eigen kweek zanglijsters van Jaap de Vreugd op de stellingen. De overige in 2005 bij Jaap geboren jongen vliegen, geringd en al, rond in Katwijk. (Foto Jaap Plokker)

M'n nieuwe huis , vriendje en eerste kindertjes

Na een paar dagen uit logeren geweest te zijn werd ik opeens door de vreemde meneer uit m'n kooi gehaald en weer in zo'n donkere doos gestopt. Na opnieuw veel gehobbel werd ik losgelaten in mijn nieuwe huis. Gelukkig was ik daar niet alleen, maar er zaten weinig potentiële partners tussen. Het was dus behelpen. Moest ik hier de rest van m'n leven slijten?

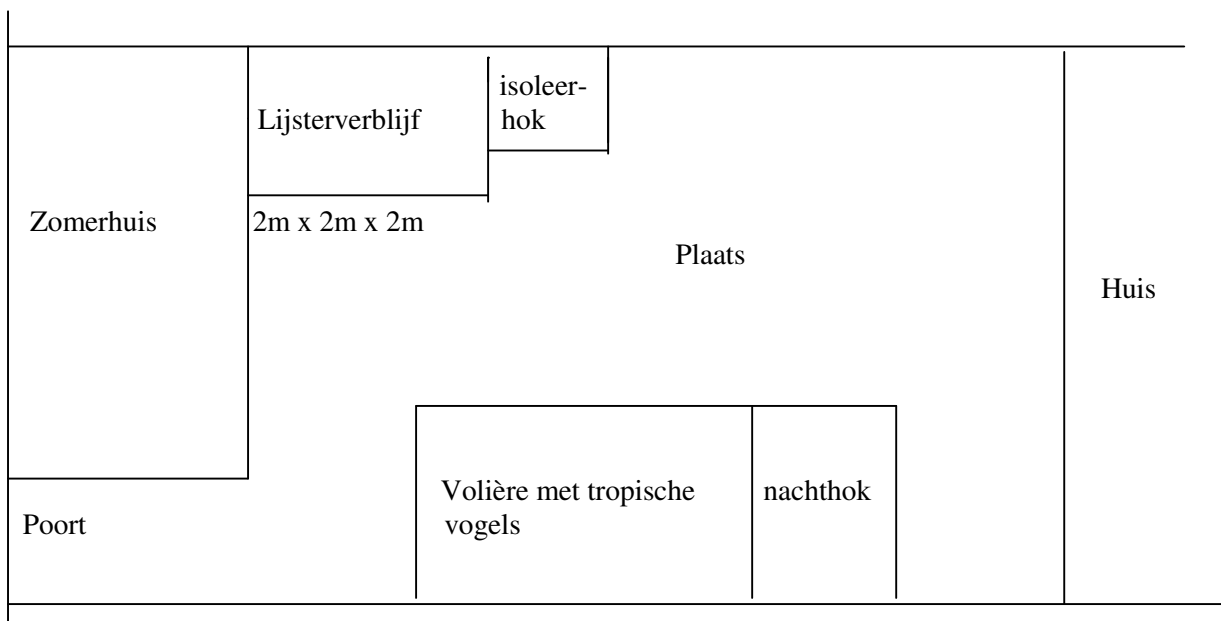
Na de winter, in de maand maart, begon m'n nieuwe baas opeens te zagen en te timmeren. Langzaam verscheen er voor mijn ogen een heel nieuw vogelhuis. Het bestond uit twee afdelingen, een grote vlucht en een klein hokje, waar door het dak een boom heen stak. 'Als straks de zon fel schijnt kan je daar lekker in de schaduw zitten', dacht ik, nog niet wetende dat dit paleisje helemaal alleen voor mij bestemd zou zijn. M'n nieuwe volière beviel me prima. Ik had het rijk alleen. Ze was mooi aangekleed met boompjes en struikjes en op de bodem lag tuinaarde, waarin ik lekker kon wroeten op

zoek naar iets lekkers. Iedere dag kreeg ik bezoek van mijn nieuwe baas in z'n witte ketelpak. Nou ja wit, het is ooit wit geweest, denk ik. Hij bracht me dan universeelvoer en insectenpaté. Als hij in een goede bui was, en dat is hij vaak, kreeg ik iets extra's zoals lekkere wormen, motten en verse slakken. Voor de benodigde vitaminetjes gaf hij me appel, tomaat, witlof, paardensla, enz. Hij wist vast dat ik erg op m'n schoonheid gesteld ben, want iedere dag kreeg ik 's morgens en 's middags badwater. Soms dacht de grappenmaker dat hij leuk was. Dan kwam-ie met de plantenspuit en begon me nat te spuiten. Ik april kwam het witte ketelpak met een grote verrassing: een vriendje. Maar toen ik m'n nieuwe huisgenoot eens goed bekeek dacht ik bij mezelf: 'Waarom heeft m'n baas me met een kale kop opgezadeld?' Hij zag er echt niet uit. Vind je het dan gek dat ik er niets van hebben moest? Maar na een week klikte het toch wel en ik moet zeggen: Het is een prima gozer voor me.

Hij kan verschrikkelijk leuk dansen en doet dat dan ook voortdurend voor me. We besloten dan ook om in één van de struiken maar een nestje te bouwen. Elke dag legde ik er een ei in, totdat het eerste legsel van 5 eieren compleet was. Uiteraard legt een mooie lijsterpop ook mooie eieren: blauwachtig groen en gespikkeld. Je snapt dat ik die eieren geen moment uit het oog verloor, wie weet wat die kaalkop er mee zou uithalen. Twaalf tot veertien dagen heb ik ze warm gehouden en iedere nacht kwam m'n man trouw naast me op het nest zitten. Toen begon er onder me wat te bewegen en kwamen de eerste kindertjes tevoorschijn. In totaal kwamen er drie kleine lijstertjes uit het ei. Nu was ook het moment aangebroken dat manlief aan de bak moest. Er moesten nu heel wat meer bekken gevuld worden en het witte ketelpak

liep af en aan met meelwormen, regenwormen en verse slakken. Hij mompelde voortdurend iets als: 'Jullie vreten als dijkwerkers en schijten als lijsters'. Op de vijfde dag na de geboorte kreeg ik de schrik van m'n leven. De baas kwam het hok in en haalde met z'n grote handen één van m'n kinderen uit het nest. 'Wat heb jij al grote poten' zei-ie en begon er aan te friemelen. Gelukkig legde hij de oudste weer terug om vervolgens tot overmaat van ramp de volgende te pakken. Achteraf ben ik helemaal voor niets van streek geweest, want alle kinderen werden weer keurig in het nest terug gelegd. Toen ik ging kijken wat hij uitgespookt had bleek er om iedere poot een ring te zitten. Geen goudkleurige zoals bij mij, maar een groene.

Situatieschets

Een vruchtbaar jaar

Na ongeveer 10 dagen zag ik dat alles op rolletjes verliep en dacht ik bij mezelf: 'M'n baas vindt het zeker leuk om iedere dag bij dag en dauw het park in te gaan om voor ons verse slakken te zoeken. Ik zal hem niet teleurstellen en alvast aan het volgende nest beginnen'.

Het was al met al toch nog 5 dagen werk voor ik een nieuw nest gebouwd had. Intussen had manlief z'n snavel vol om alle bekjes te vullen. Toen ze 15 dagen oud waren maakten de kinderen aanstalten om het nest te verlaten en voelde ik het eerste ei van het volgende legsel al weer opkomen. Terwijl ik op het tweede vijftal eieren zat te broeden heeft m'n man de kinderen gevoerd en zo opgevoed dat ze na 15 dagen helemaal voor zichzelf konden zorgen.

Op zekere dag verscheen het witte ketelpak en ik kon aan hem zien dat er iets stond te gebeuren. Wat was hij van plan? Met z'n grote handen ving hij alle jongen

van het eerste broedsel en nam ze mee. Later heb ik ze nog eens gezien. Ze vlogen buiten de volière in het rond en zaten in de boom naar ons te kijken. Ze zagen er goed uit. Ik had niet anders verwacht.

Wat er verder dat jaar gebeurd is? Ik heb 5 keer eieren gelegd. Ik ben een beetje lui, dus maakte ik om beurten gebruik van de twee nesten die ik had gebouwd. Iedere keer kwam de baas na verloop van tijd de kinderen uit het hok halen. Alleen de laatste vier jongen mochten kennelijk blijven, want die bleven al die tijd bij ons. Eind november was het ook hun beurt, dachten we. Ze werden door de baas uit het hok gehaald, maar na een paar dagen kwam hij ze weer terugbrengen. Ze vertelden me dat ze in een kooi hadden gezeten in een zaal met allemaal vogels en een man in een grijze stofjas ze met een stokje had zitten pesten en op gele briefjes had geschreven. 'Ach', zei ik, 'jullie ook al?'.

Foto: 11 februari 2006. Het lijsterverblijf op de plaats van Jaap de Vreugd in de Meidoornstraat te Katwijk. (Foto Jaap Plokker)

Uitstapje

Voor ik er mee kap moet ik jullie toch nog het verhaal vertellen hoe ik het witte ketelpak de stuipen op het lijf heb gejaagd. Op een mooie lentemorgen maakte onze baas de volière schoon. Het deed dat met de tuinslang. Om het water weg te laten lopen haalde hij op de grond een steen weg en zo ontstond er een gaatje. Als hij aan het schoonmaken is zitten wij meestal op de grond, om in het water naar wormpjes en slakjes te zoeken. Maar die keer had ik meer interesse voor het gaatje. Ik ging eens kijken wat er achter dat gaatje zat en voor ik het wist was ik buiten de volière. Ik vloog de boom in en kon alles van bovenaf goed bekijken. De andere volière met van die kleine, drukke, tropische vogeltjes, de plaats en op de plaats het witte ketelpak, die wat riep wat ik hier maar niet zal herhalen. 'Dit buitenkansje nemen ze me niet af', dacht ik en ik heb zo'n half uur in de buurt rondgezworven op zoek naar lekkere wormen en slakken. Elke keer als ik in de buurt van de volière kwam begon m'n man te roepen, want die vond het kennelijk helemaal niet leuk dat ik even op stap was. Hij was vast bang dat ik een veel mooiere lijsterman tegen het lijf liep. Ook het

witte ketelpak was niet op z'n gemak; op z'n knietjes lag hij allemaal wormpjes op een rijtje. Het laatste wormpje lag hij in het gaatje waaruit ik zojuist gekropen was. Maar ik had m'n buik al vol gegeten en daar nu dus helemaal geen trek meer in. Na een half uurtje lekker in het zonnetje gezeten te hebben besloot ik toch maar weer door het zelfde gaatje naar binnen te gaan.

Een week later hadden we weer eieren en dan moet ik die warm houden en kan ik natuurlijk niet op stap. Ik ben dus niet meer door het gaatje naar buiten gegaan, hoewel mijn baasje het na het schoonmaken wel eens vergat dicht te doen. Nu al dat gebroed en gevoer achter de rug is heb ik wel weer eens zin in een ommetje. Iedere keer als het ketelpak weer begint te spuiten met de tuinslang ga ik naar het gaatje toe, maar hij laat het nu niet meer open staan. Hij denkt zeker wanneer ik wegvlieg dat ik niet meer terugkom. Ik laat hem maar in die waan. Voor wie moet hij anders voor dag en dauw op om slakken te gaan zoeken? Nee, dat doet hij zo graag; die lol wil ik hem niet afpakken.